

دانشکده طب ایرانی
طرح دوره (course plan)

(برای یک دوره درس کامل، برای مثال: ۱۷ جلسه ۲ ساعته برای یک درس ۲ واحدی)

دانشکده: طب ایرانی	گروه آموزشی: تاریخ علوم پزشکی	مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد - تاریخ علوم پزشکی
نام درس: تاریخ علوم پزشکی در دوره باستان	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری
زمان برگزاری کلاس: روز: سه شنبه	ساعت: ۱۳ تا ۱۵	مکان برگزاری: دانشکده طب ایرانی دانشگاه شاهد
تعداد دانشجویان: ۲	مسئول درس: دکتر مریم یخچالی	مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر فرزانه عامری / دکتر مریم یخچالی

شرح دوره: (لطفا شرح دهید) (جایگاه درس در کوریکولوم مصوب)

پزشکی اسلامی یکی از شاخه‌های مهم علم در تمدن اسلامی است و پزشکی دوره اسلامی ترکیبی از سنت‌های پزشکی باستان مانند مصر، هند، چین، ایران باستان و یونان باستان است، همچنین پزشکان اسکندریه مانند اراسیستراتوس هروفیلوس و پزشکان یونانی مانند بقراط و جالینوس به پیشرفت دانش پزشکی در جهان اسلام کمک کردند. از این رو به منظور آغاز مطالعه تاریخ پزشکی دوره اسلامی ضرورت دارد با تاریخ پزشکی دوره باستان و سیر تحولات پزشکی و عوامل تاثیرگذار بر آن آشنا شویم.

هدف کلی: (لطفا شرح دهید)

دانشجو در درس «تاریخ علوم پزشکی در دوره باستان» با تحولات مهم پزشکی در تمدن‌های بین‌النهرین، مصر، چین، هند، ایران باستان، اسکندریه، یونان و روم و همچنین با مراکز علمی پزشکی، مشاهیر و اساطیر پزشکی دوره باستان آشنا می‌شود. دانشجو در این درس با نظریه‌های پزشکی دوره باستان و نحوه تشخیص بیماری، علت بیماری، درمان و طبقه‌بندی انواع بیماری در دوره باستان آشنا می‌شود و به بررسی مهم ترین نظریات پزشکی دوران باستان می‌پردازد و در نهایت میزان تاثیرگذاری این نظریات بر پزشکی دوره اسلامی را بررسی می‌کند.

اهداف بینابینی: (در واقع همان اهداف کلی طرح درس است)

(منظور شکستن هدف کلی به اجزای تخصصی است که نسبت به اهداف کلی روشن تر و شفاف تر است و محورهای اصلی برنامه را نشان می‌دهد. اهداف بینابینی قابل تقسیم شدن به اجزای اختصاصی تری به نام اهداف ویژه است که در واقع همان اهداف رفتاری اند)

به ویژگی‌های پزشکی تمدن‌های باستان مسلط شود.

با نحوه تشخیص و درمان بیماری در دوره باستان آشنا گردد.

با نظریات و مفاهیم تخصصی پزشکی دوره باستان آشنا شود.

قادر به مقایسه پزشکی علمی و غیرعلمی در دوره باستان شود.

با منشاء و سیر تحول نظریه پزشکی اخلاط چهارگانه آشنا گردد.

مکاتب پزشکی دوران باستان و تفاوت‌های آن‌ها را بشناسد.

با نحوه انتقال دانش پزشکی دوره باستان به دوره اسلام و میران تاثیرگذاری آن آشنا گردد.

با منابع تخصصی تاریخ پزشکی جهان و ایران باستان آشنا شود.

شیوه های تدریس:

- ☒ سخنرانی ☐ سخنرانی برنامه ریزی شده ☒ پرسش و پاسخ ☐ بحث گروهی ☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) ☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) ☒ سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

وظایف و تکالیف دانشجوی: (لطفا شرح دهید)

حضور و مشارکت فعال در کلاس - ارائه کنفرانس علمی در طی دوره

وسایل کمک آموزشی:

- ☒ وایت برد ☐ تخته و گچ ☐ پروژکتور و اسلاید ☒ سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

- ☐ آزمون میان ترم ----- درصد نمره ☐ آزمون پایان ترم -----۷۰----- درصد نمره ☐ انجام تکالیف-----۲۰----- درصد نمره ☐ شرکت فعال در کلاس -----۱۰----- درصد نمره ☐ سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

نوع آزمون

- ☒ تشریحی ☐ پاسخ کوتاه ☐ چند گزینه ایی ☐ جور کردنی ☐ صحیح-غلط ☐ سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

منابع پیشنهادی برای مطالعه

- منابع انگلیسی

✓ چاپی:

- Ancient Medicine (Sciences of Antiquity) - Vivian Nutton– Routledge
- A History of Medicine - Arturo Castiglioni - Routledge

- منابع فارسی

✓ چاپی:

- تاریخ دامپزشکی و پزشکی ایران – حسن تاجبخش
- پزشکی در ایران باستان – پرویز اذکایی
- تاریخ پزشکی ایران باستان – حمید کاویانی پویا
- تاریخ پزشکی ایران – سیریل الگود
- تاریخ مصور پزشکی جهان اثر دکتر ولی الله محرابی
- تاریخ پزشکی ایران باستان – مسعود کثیری
- پژوهشی در تاریخ پزشکی و درمان جهان – محمدتقی سرمدی
- طب اسلامی – مانفرد اولمان
- تاریخ طب اسلامی – ادوارد براون
- تاریخ طب در ایران – محمود نجم‌آبادی
- تاریخ پزشکی – ویلیام باینوم
- پزشکی جالینوس و مکاتب پزشکی یونان – فرزانه عامری

دانشکده طب ایرانی
طرح دوره (course plan)

جدول هفتگی کلیات ارائه درس

جلسه	عنوان مطالب	استاد مربوط
۱	پزشکی پیشاتاریخ پزشکی بین النهرین	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۲	پزشکی هند باستان: مکتب آیورودا پزشکی چین باستان: زانگ فو و یین یانگ	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۳	پزشکی مصر باستان: آناتومی و جراحی	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۴	پزشکی ایران باستان (۱): مکتب مزدیسنا و مکتب هگمتانه یا اکباتان	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۵	پزشکی ایران باستان (۲): مکتب جندی شاپور	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۶	پزشکی یونان باستان (۱): پیشابقراطی	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۷	پزشکی یونان باستان (۲): بقراط: نظریه پزشکی	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۸	مکتب پزشکی اسکندریه: طب هلنیستی: هروفیلوس و ارسیمستراتوس	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۹	سمینار	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۱۰	پزشکی یونان باستان (۳): جالینوس: نظریه پزشکی	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۱۱	پزشکی یونان باستان (۴): جالینوس: آناتومی و فیزیولوژی	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۱۲	نقش فلسفه و اخلاق در پزشکی یونان	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۱۳	مکاتب پزشکی یونان باستان	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۱۴	پزشکی روم باستان	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۱۵	داروشناسی و گیاهشناسی دوره باستان	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۱۶	بررسی انتقال پزشکی باستان به سرزمین‌های اسلامی و تاثیرگذاری آن	دکتر عامری/دکتر یخچالی
۱۷	آزمون	دکتر عامری/دکتر یخچالی